

הזוג קאן מזיז דברים כל הזמן, משנה אווירה בעזרת צבעים ומרקמים בבית פנימה כמו גם בגן בחוץ, בקלילות מעוררת השתאות. הפתיחות לשינוי הובילה לשיפוץ הבית ובאותה תנופה גם להפיכת פני הגינה

הגן

של משפחת קאן

כתבה וצילמה | רונית זקס

לא בטוח שכולם שמים לב, אבל בסטימצקי וגם בצומת ספרים, המדפים השמורים לקטגוריית "העידן החדש" הולכים ומתרחבים. מאמן אישי הוא פן נוסף לתקופה שבה יש עיסוק אינטנסיבי במודעות האדם לעצמו ולסביבתו. בדיוק כאן, בנקודה הזו, מתחברת תפישת הגן של הדס ויוסי קאן, אל אצבעות ירוקות ואל תרומת הגינה לפתיחת התודעה.

רקע אישי ואנושי

הדס היא מאמנת אישית במקצועה, בכל הרמות: קבוצות, זוגות ויחידים. ביחד עם בעלה יוסי הם צוות לעניין. התקשורת בשפה ברורה: הם יודעים להגדיר לעצמם מה עושה להם טוב, מסוגלים להעביר את המסר הלאה, ופתוחים לדיאלוג עם הזולת. בשילוב עם האהבה לדינמיות ולשינוי, מתקבלת תוצאה מופלאה: הזוג קאן מזיז דברים כל הזמן, משנה אווירה בעזרת צבעים ומרקמים בבית פנימה כמו גם בגן בחוץ, בקלילות מעוררת השתאות. הפתיחות לשינוי הובילה לשיפוץ חיצוני, ובאותה תנופה להפיכת פני הגינה.

נתוני הגן

אל הבית בכוכב יאיר נכנסו לפני כ-22 שנה, עם ילד בן 3, וכמעט מיד נוסף למשפחה עוד בן. הבית ממוקם על צלע ההר, בית תלת-מפלסי בגימור שפירץ, כשבגינה ריצוף אבן ירושלמית וגרם מדרגות מוביל אל הבית מהרחוב. בגן שני מפלסים - האחד פונה צפונה, אל שמורת טבע הגובלת באחד מיובלי נחל אלכסנדר, ומהווה המשך לסלון בגודל של כ-50 מ"ר; השני בירכתי הבית, גבוה ב-1.5 מטר בערך, שטחו כ-80 מ"ר ומסלעה גבוהה תוחמת אותו.

שנים ארוכות נשאר עם הגן שירשו מבעלי הבית הקודמים: בוסתן עצי פרי בדרום, שניטע באהבה קצת חונקת, כיוון שמרוב עצים לא ניתן היה לעבור בחצר, שלא לדבר על טיפול מעיק בעץ ובפרי. המקום הפך לנטל על המשפחה, ודרש הרבה עבודה ומים. בשל הצפיפות, גם לא היה נגיש. החצר הקדמית חסתה בצילו של עץ מכנף נאה, שתחתיו נאבקה מדשאה על קיומה. המיקום הבלתי מוצלח של המכנף בפינה הצפון-מערבית של הגן חלש על החלל, על הנוף ועל השמש בשמים.

המוכנות מראש, בהכרה מלאה, היתה להשקיע בתשתיות. השקעה יקרה אבל לטווח ארוך

שביל חלוקים מתפתל בין עצי הבוסתן

"פינת ספסל" קלאסית לצידו של תות בכות

ובמקום מוטות המתכת הוקמה סוכת עץ מסנדות איקליפטוס בעובי של 5 ס"מ עמודי הסוכה עשויים משלוש סנאדות הקלועות זו בזו.

מה בגינה?

נותר עצי פרי שאי אפשר בלעדיהם: הדר הלימון והתפוז, פיטנגו, בננה (שנטעה על ידי הילדים), קרמבולה. דוללו בתהליך: אשכולית אדומה, פג'ואה, תפוח עץ, פפאיה. בצמחיה נותרו המטפסים על הגדרות שעושים עבודת מיסוך נהדרת, כולל בוגנוויליה המשמשת חיץ מצוין לרחוב הגובל עם החצר במפלס העליון.

בדוממים נוספו הפסלים של סבתא מלכה הפזורים בגן, וגדר העץ שנצבעה מחום ללבן, המהווה מצד אחד ניגוד לירוק הצמחיה, ומצד שני רקע לצורות הצימוח השונות בגן. כל השאר עבר שינוי: נוספו **צעים** חדשים: תות בכות נקבה הנושא פירות, שקד מצוי, כליל החורש, אלה ארץ ישראלית, הטרומלס קטלבי, אגוז מקדמיה, **בשיחים**: בראשונה כמובן המורן: החורש, נטוי וקירח, אבל גם אלת המסטיק, פלקטרנטוס שיפתי ומיני מרוות. **בגיאופיטים**: רקפת מצויה, בן חצב יקינתוני, פרגים, כלניות, חצב מצוי, חלקם נטמנו בין חלוקי הנחל.

על פי התכנון, צבעים חמים כצהוב, כתום ואדום פורחים בחלק הדרומי של הגן בעוד החלק הצפוני בעל צבעים קרים: סגול וכחול. הצמחיה חיה, פראית בשליטה, טבעית ולא מסודרת. אפילו הפרגים נובטים בין רווחי הריצוף. גודל הצמחים שהובאו לגן נקבע על פי קצב הגידול והתפקיד שלהם בגן, וכך הובאו צמחים בוגרים של מורן החורש ואשחר. שאר הצמחיה הובאה בגדלים מינימליים, כתינוקות, ומספקים תענוג בגדילה משותפת.

אחזקה והשקיה

יוסי הוא המבוגר האחראי בגן, נמרץ ובעל סבלנות מרובה. לעתים מצריך עזרה בדמות רן הגן, שעובד לרוב עם כלים ידניים, מה שמאפשר לשמוע אותו שר ניגונים לבורא עולם. הכי נחמד לו ליוסי שאין כמעט פינוי של גזם מהגינה. כל מה שנגזם נקצץ על המקום לחתיכות קטנות ומושלך בהנאה אל חיפוי העץ. מחזיר את המשאבים ללא דיחוי לגינה... בשל המראה הטבעי של הגן, משאיר יוסי סביונים, ומעשב סלקטיבית רחבי עלים וקוצניים. גם אלו נשארים בגן עם השורשים למעלה.

על ההשקיה מנצחת מערכת ממוחשבת בעלת 6 ברזים, השולטים על קווי הטפטפות. החיסכון במים ניכר במספר הצנוע של מ"ק מים בקיץ: 20-30 מ"ק לגינה ולבית גם יחד. ההשקיה מועטה מאוד, עם יד על הדופק ותוספת השקיה לעצי הפרי במידת הצורך. המטבח בקיץ מתפקד כגיבוי נוסף למשק המים. מי המטבח הנקיים מוצאים את דרכם אל מדשאת הזואיסיה. בחורף זוכה הזואיסיה לדישון מעורר בעזרת פסולת מכונת הקפה.

שאלתם על מערכת דישון? בשום פנים ואופן לא. אוהבים כאן לראות את התינוקות גדלים בקצב שלהם.

כדאי לחבר רשימת משאלות

משאלות מתגשמות, רק צריך לרשום באופן מסודר:

חוש השמיעה - בעזרת הפסיעות על חלוקי הנחל, פעמוני הרוח, ציוץ ציפורים.

חוש המישוש - במגע רגל יחפה על אבנים, חלוקי נחל וסלעים, וצמחים בעלי מרקם מענין: זואיסיה דקת עלה למשל.

חוש הראייה - צבעים, צורות צימוח, גדלים, וצורות עלים.

חוש הטעם - עצי פרי (תות בכות נקבה, פג'ואה), צמחי תבלין ומרפא, עצי אגוזים (מקדמיה, שקד).

חוש הריח - פריחת הדורים, היסמין בכניסה, רוזמרין ואזוביון, מורן החורש וריח האדמה. הנאה מיוחדת שואבת הדס מפרחי קטיף, שסגולתם להכניס את הטבע אל הבית, ובעצם גם מוציאים את הבית אל הגינה. בנקטפים: עמודי פריחת מרווה, אזוביון ועוד. החוש השישי הוא כמובן של מי שמתכנן ומשלב בין כולם. ✨

האני מאמין של מורן

נקודת המוצא היא שביתו של אדם וגינתו הם גן עדן, המקום שבו הוא עצמו. לכן על הגן להתאים אל בעליו בדיוק, ולהוות עבורו מפלט ומנוחה מהיום-יום. במהלך התכנון מתגלה נטיית הלב של בעלי הגן. לעתים אנשים מחפשים חוויה חושית של טבע, ועל התכנון לקלוע לנטייתם. על המתכנן להקשיב לחלומות הקלוח ולרצונותיו, ובהתאם לנתוני השטח להוביל תכנון נכון שישתלב עם הדיירים, הבית, הסביבה הקרובה, האקלים, השכנים ומכלול הנתונים, כמובן גם בחזית הצמחיה. הכיוון הברור הוא של צמחיה מקומית, עם התובנה שהגינה צריכה לשרת את בעלי הגינה ולא להיפך. במילים אחרות: מינימום עבודה ומכסימום ידידותית למשתמש, בין אם אנשים ובין אם בעלי חיים מתורבתים על ארבע, תרנגולות או בעלי חיים מזדמנים. יש להגיע למצב שבו כל הצדדים זוכים.

הקו המנחה של מורן הוא פשטות: פתרון אחד, קו עיצובי אחד של משטחים ושבילים (מעוגל, ישר, זורם), קו אחד של חומרים בשאיפה לחומר אחד במספר מופעים, וגייבוס קו צמחיה אחד המכיל קונספט שהולך באותו כיוון (יובשני או גלילי או אחר) חשוב למורן שהתוצר הסופי יהיה יפה, טבעי ועדין, בידידות מכסימלית למשתמשים ולסביבה. הפן האקולוגי, הבא לידי ביטוי למשל ע"י השארת עלים וגזם על הקרקע לדוגמא, הוא מבורך, ויש להרגיל את העין לאסטטיקה ממשפחה אחרת.

בשל המראה הטבעי של הגן, משאיר יוסי את הסביונים, ומעשב סלקטיבית רחבי עלים וקוצניים

פינת ישיבה, פינג-פונג ומשטח לתרגול יוגה